

## "Wegwijs in Subsidieland - een routemap naar geld en succes"

Verslag Niels van der Stappen voor CMG

Een symposium voor: MKB in chemie & life-sciences, van de Chemie&MaatschappijGroep & KNCV

### Welkom en Inleiding CMG en KNCV:

Niels en Jan heetten namens het bestuur van het CMG en namens het bedrijfsleden-netwerk van de KNCV iedereen welkom. Niels schetste de activiteiten van het CMG.

### Inleiding Peter van Tilburg:

Het MKB levert meer dan de helft van de werkgelegenheid in Nederland. Maar er is zowel een goede groep van groeiend MKB, als een groep die het niet bolwerkt. Financiering is belangrijk; soms is financiering bij vraag naar € 100.000 al problematisch. Met name de banken geven niet thuis.

Om de groei te stimuleren is er een grote hoeveelheid aan regelingen voor financiering en subsidie. Het benutten hiervan door het gemiddelde MKB-bedrijf is moeilijk. Er zijn heel veel voorwaarden waar je als aanvrager aan moet voldoen en die per subsidie (en vaak per regio) weer verschillen.

Doelstelling voor de middag is enerzijds zicht te geven op de mogelijkheden, met name van subsidies, maar ook in relatie tot andere mogelijkheden van financiering.

Daarnaast is de vraag of er behoefte is om een dergelijke uitwisseling vaker te doen en een terugkerend evenement van te maken.

### Verslag van het lezingen-programma:

#### Lezing 1. Overzicht Subsidieregelingen voor MKB\_Hezelburcht & NWO

Menno Bakker, van Hezelburcht

Menno Bakker presenteerde een overzicht van subsidies in de vorm van een menu:

Amuse: kennisvouchers (tegenwoordig vaak regionaal).

Voorgerecht: Haalbaarheidprojecten orde tot € 50.000, meestal ongeveer de helft eigen geld erbij.

Tussengericht: demonstratie, haalbaarheid en Markt-kennis (kan ook internationaal

Hoofdgerecht:

- samenwerkingsprojecten MKB (tot € 200.000) "MIT"

- TKI, gericht op sleutelgebieden als energiebesparing biobased economy, groen gas.

- Innovatie-krediet: krediet tot 50%, geen terugbetaling als project niet succesvol is

- EuroStars: samenwerking o.l.v. MKB-bedrijf

- Horizon 2020: grotere bedragen (70-100% subsidie (helaas lage slaagkans voor MKB, daarom beter aansluiten bij consortium)

Vaak tendersysteem: beoordeling op kwaliteit (niet op volgorde van ontvangst), indienen tot bepaalde datum..

En als wij die overal bij kan: WBSO: loonkosten voor R&D aftrekken

of RDA: niet loonkosten, maar materialen, investeringen.

Verder nog investeringssubsidies, b.v. energie, milieu: EIA, MIA etc.

en Innovatie-box: winstbelasting op innovaties 5% i.p.v. 25%.

Let op wijze van indiening, begin op tijd en dien zo mogelijk voorlopige versie in.

Werkwijze:

- tijdig contact met subsidie-adviseur over opzet van project

- signalering mogelijke passende subsidie(s) en attentering, met - inschatting haalbaarheid

- opstellen project-omschrijving en aanvragen

- subsidieverlening

- declaratie en rapportage

- evaluatie

### Financiering van onderzoek in topsector Chemie door NWO

Mark Kas, NWO

NWO biedt mogelijkheden voor het MKB om bij universiteit of HBO bepaalde vragen neer te leggen.

Fonds Nieuwe Chemische Innovaties:

- KIEM: 1 euro bedrijf 4 van NWO (totaal tot €18.750), uit te zoeken bij universiteit of HBO doorlopend indienen mogelijk; eerdere projecten met b.v. Syncom, Mercachem

- CHIPP: voor MKB 80.000 (deel te besteden aan R&D-inspanning in bedrijf), zelfde bedrag van NWO

- Technology Area: consortium €250.000 en NWO € 500.000

Indiening vanuit universiteit of HBO.

## Lezing 2. Financiering en het Innovatie-krediet

Cees-Jan Blaauboer, RVO

Cees-Jan Blaauboer begon met een overzicht van zinvolle financiële ondersteuning als functie van de levensfase waarin een bedrijf of innovatie zich bevindt:

### Ondersteuningsinstrumenten in de levenscyclus

PLC:	Embryonaal	Groei	Volwassen	Verouderend
Thema's:	Innovatie en kennis	Ondernemerschap	Internationaal ondernemen	Energie
	Innoveren met octrooien			
Financierings-instrumenten	Innovatiefonds MKB+ Innovatiekrediet Seed Capital FoF	Borgstellings-kredieten Voor starters Voor innovatie Voor gevestigde bedrijven	Garantie-regelingen GO en Groeifaciliteit  FIB	
Fiscale instrumenten	WBSO en RDA Innovatiebox			
Overige/subsidies	Eurostars Horizon 2020 MIT IPC			SDE

Financiering omdat marktpartijen (banken) achterblijven. Bij dergelijk marktfalen is er een rol van de overheid. T.b.v. versterking vermogen (SEED, groeifaciliteit), verbetering winst/verlies rekening, ca. €200.000 - €5Miljoen. Revolverend fonds (geld moet worden terugbetaald); rente 7% (uitzonderingen: 4% of 10%)  
Seed Capital-regeling: voor innovatieve starters, vanaf € 100.000  
Een chemie-fonds aangekondigd. Het is doorlopend aanvraagbaar.

InnovatieKrediet: unieke technische of klinische ontwikkelingsprojecten. Financiert tot 50%, €5 Miljoen.  
Eerste criterium: overtuigende business-case. Kan evt. zijn: zelf verkopen; licentiëren, opbouw IP.  
Financiering tot markt-introductie (wel gevaar dat daar financieringsgat ontstaat!).  
Evt. mogelijk om dit te laten aansluiten op subsidies. Soms is de verkrijging van een IK weer van hulp bij de aanvraag van een commercieel krediet.  
Is een zakelijk krediet: er vindt verpanding plaats van activa binnen het project, zodat bij falen deelresultaten mogelijk ergens anders toegepast kunnen worden.  
Mogelijkheid tot quick-scan op website RvO ([www.innovatiekrediet.nl](http://www.innovatiekrediet.nl)).

## Lezing 3. Syncom, een succesvol MKB bedrijf op basis van een strategie in subsidies

Ton Vries, Syncom, Groningen

Syncom is een contract-research instelling: voor farmaceutische en chemische industrie.  
Nieuwe medicijnen, moeilijke chemie, steroïden, processing en scale-up. Specialisme zijn chirale moleculen.

Voor Syncom is gebruik maken van subsidies een strategische keuze vanwege de volgende voordelen:

- Ondersteuning van de strategie
  - waarmee wil ik over 3-5 jaar geld mee verdienen
  - nieuwe kennis en tools ontwikkelen
  - ondersteunt samenwerking met andere bedrijven en kennisinstellingen
  - laagdrempelig kennis maken met nieuwe markten en diensten
- Opbouw infrastructuur mogelijk: b.v. apparatuur
- Flexibiliteit en netwerk mogelijkheden
- Gewoon business en laten zien wat je kunt! je bent preferred partner voor vervolg-ontwikkeling.

Syncom heeft een dedicated selectie-procedure voor onderwerpen. T.a.v. de slagingskans wordt er rekening mee gehouden dat deze vaak het hoogst is op regionale subsidies.

Aandachtspunten zijn:

- veel administratie, zorg dat je erop ingericht bent dan gaat het steeds gemakkelijker
- de funding is meestal in de range van 30-70%, dus in kind en Xtra cash nodig

- je wordt afhankelijkheid van anderen, partners
- voorkomen van interne concurrentie met andere (commerciële) projecten
- Let op de slaagkans, deze is vooral in Europa laag (schrijfkraft belangrijk!, zorg dat je gevraagd wordt!)

Voor grote projecten moet je vooraf al in netwerk zitten of bekend zijn.

Vanuit de Healthy Ageing Campus is een Grant Support Desk opgezet ter ondersteuning van vinden juiste subsidies, vinden partners en succesvolle applicaties.

#### Lezing 4. Ttopstart, subsidies en risicokapitaal

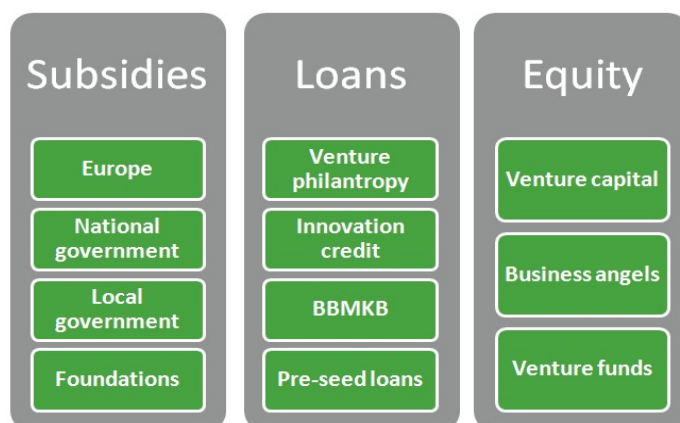
Jochem Bossenbroek, ttopstart, Bilthoven

Dit bedrijf heeft een financieel-economischeinstek o.b.v. aanwezige medisch-technologische kennis. Ze zijn een life-sciences business consultancy, voor het zoeken van fundingsmogelijkheden en opstellen businessplannen, strategieën en marketingplannen.

Hebben ca. 50 biotech en med-tech bedrijven geholpen met fondsenvererving. Dit heeft zo'n € 170 miljoen aan financiering opgeleverd. Succesrate ligt nog boven 50%, maar concurrentie neemt wel toe.

Belangrijk aandachtspunt: in hoeverre verwateren aandelenkapitaal, aandacht, etc. door financiering?

Naast overheidssubsidies kijken zij ook naar stichtingen als geldbron, en bezien zij verschillende faciliteiten voor leningen en risico-dragend kapitaal. Zie b.v. het volgende overzicht:

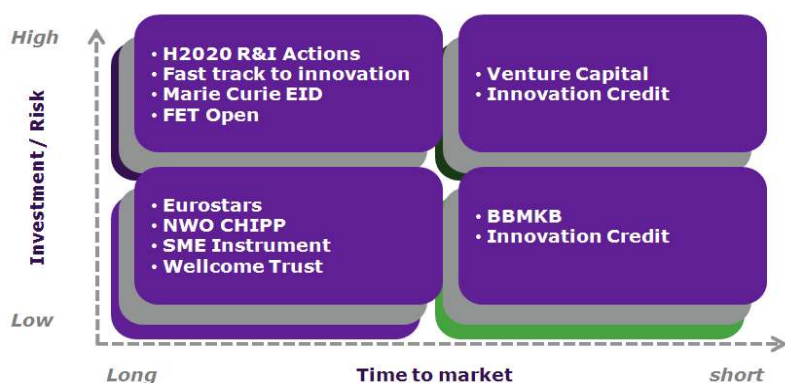


When to apply for subsidies?

- When no other funds are available
- To get started or to close the gap
- For high risk developments and projects
- To initiate new collaborations

When not to?

- To fund core parts of your developments when other money is available
- To finance work beyond the scope of your business strategy
- When the subsidizer claims IP rights



Maak altijd een subsidie-strategie.

B.v. groter project indien meer tijd beschikbaar is (omdat tijd nodig is om subsidie(-partners) te vinden.

Mooie combinatie: instroom geld van venture capital versterken via InnovatieKrediet.

## Lezing 5. Ioniqa, magnetische materialen en toepassingen

Tonnis Hooghoudt, CEO Ioniqa, Eindhoven

Ioniqa heeft de colloïd-chemie als kern-competentie. Dit wordt o.a. ingezet in nano-particle technologie, o.a. in magnetische vloeistoffen. Magnetische separatie is een toepassing.

Een voorbeeld van innovatie: PET-recycling via monomeer uit niet-recycleerbare fractie. Systeem met catalysator in colloïdaal systeem. Nu opschaling nodig naar kTon schaal.



Ioniqa heeft een eigen Funding Mix strategisch ontwikkeld:

LOANS							
- Personal	FFF&F		2009				
- Incubator3+ (I)	Ehv		2010		50k		
REVENUES							
- R&D, Product	Customer		2009				
SUBSIDIES							
- WBSO			2010	R&D		Advisor (paid)	
- M&T	RVO	Tender	2011	Feasibility	150k	Agentschap	TRL3
- MIT	RVO	FCFS	2014	Feasibility	50k	ISPT	TRL3
- PIP	RVO	Tender	2010, 12	R&D	100k	DPI-VC	TRL3

Voor een volgende fase wordt weer een nieuwe scan van de mogelijkheden gemaakt. Dat is nu in progress.

Ervaring is dat grotere projecten ook heel kritisch worden bekeken. Je moet echt wat goeds hebben.

Ioniqa laat zich door adviseurs en kenniscentra adviseren over de juiste subsidies en procedures.

## Lezing 6. Raiders of the Lost Technology

Bart van den Berg,

Het MKB is de motor van nieuwe ontwikkelingen. Grote bedrijven zijn beter in verderontwikkeling, maar steeds minder goed in echt nieuwe ontwikkelingen. Om te komen tot een vernieuwde "maak"-industrie, moeten goede ideeën verder ontwikkeld worden. Goede ideeën blijven echter te vaak liggen, doordat niet de juiste business-aanpak en financiering gevonden wordt.

Doelstelling van de Raiders of the Lost Technology is om dit probleem op te lossen door het zoeken van samenwerking met ervaren ondernemers/business angels (met lokale verankering).

Hiervoor dienden techneuten en ondernemers structureel bij elkaar gebracht worden!

Na afloop opleiding kwam Bart in contact met Jos Put (DSM), waarna gekomen werd tot een selectie van interessante technologieën, die nog geen opvolging hebben gekregen.

Vervolgens werd een podium opgezet, waarin (technologisch) MKB met ervaren management deze technologieën kijkt en een assessment doet. Hiervoor zijn ca. 30 ondernemers, die succesvol bedrijven hebben opgezet, betrokken.